

ČESKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE
Oblastní pracoviště
BRNO

Inspekční zpráva

Základní škola - I. stupeň Příbram, okres Brno - venkov

Příbram 102, 664 84 Zastávka u Brna

Identifikátor školy: 600 111 270

Termín konání orientační inspekce: 12. - 13. červen 2001

Čj.	122 407/2001-05099
Signatura	ol3bu123

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Příbram, okres Brno - venkov je neúplná základní škola, jejímž zřizovatelem je obec Příbram. Škola je zálohovanou organizací, která sdružuje pouze vlastní školu s kapacitou 40 žáků. Výuka pro 29 místních dětí je realizována ve dvou třídách: první třídu navštěvuje 12 žáků prvního a druhého ročníku, ve druhé třídě je společně vyučováno 17 žáků třetího a čtvrtého ročníku. Ve škole je zřízena výdejna obědů, které pro žáky a zaměstnance školy připravuje školní kuchyně zdejší mateřské školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání byla hodnocena na základě hospitační činnosti, která byla realizována v předmětech český jazyk, matematika, přírodověda a prvouka. Úroveň a efektivita výuky byla sledována v oblasti plánování, přípravy a podmínek výuky, způsobu organizace, hodnocení a motivace žáků, vzájemné interakce a komunikace.

Výchovně vzdělávací činnost je školou realizována podle vzdělávacího programu Základní škola čj.: 16 847/96-2. Hodinové dotace předmětů i týdenní počty vyučovaných hodin v předloženém rozvrhu hodin odpovídají učebnímu plánu realizovaného vzdělávacího programu. Rozčlenění učiva do jednotlivých ročníků podle předmětů v předložených tematických plánech je v souladu s učebními osnovami, což vytváří předpoklady pro kontinuitu výuky. Bezprostřední příprava učitelů na výuku vycházela především z pedagogických zkušeností a potřeb vyučujících. Přiměřeně stanovené vzdělávací cíle se dařilo v průběhu sledovaných hodin plnit. O žácích se specifickými poruchami učení jsou učitelé informováni prostřednictvím zpráv z pedagogicko psychologické poradny.

Výchovně vzdělávací činnost zajišťují dva učitelé. Ředitel školy plní zároveň funkci třídního učitele má požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilost. Pro výuku anglického jazyka, jež vyučuje, nemá odbornou způsobilost. Učitelka vyučující první rok je k výuce na I. stupni ZŠ nezpůsobilá. Požadované vzdělání si v současné době doplňuje dálkovým studiem na pedagogické fakultě. Chybějící zkušenosti v oblasti organizace výuky v odděleních i chybějící zkušenosti metodické a didaktické se částečně promítly do kvality sledovaných vyučovacích hodin převážně v oblasti jejich organizace. Pro výuku má škola odpovídající prostory s potřebným vybavením. Nábytek ve třídách je již starší, desky některých školních lavic jsou opotřebované. Vybavení školními pomůckami a základní didaktickou technikou je průměrné. Využití magnetofonu ve výuce bylo zaznamenáno v jednom případě v rámci motivace. Nové modernější učební pomůcky mohou být pořizovány v závislosti na přidělených finančních prostředcích, ze kterých jsou každoročně pořizovány převážně jen učebnice potřebné pro výuku. Názornost ve výuce byla zajištěna prostřednictvím běžných tabelárních pomůcek. Ve třídě, kde jsou vyučováni věkově mladší žáci, byla úroveň názornosti a celkové podnětnosti vylepšena vlastnoručně vyrobenými názornými učebními pomůckami, což zároveň celkově zlepšuje estetickou úpravu učebny. Ve výuce žáci nejvíce pracovali se schválenými učebnicemi, pracovními sešity i nakopírovanými materiály k procvičení probraného učiva. Mladší žáci používali při opakování a procvičování učiva drobné manipulativní pomůcky. Ve škole není tělocvična. Pro dodržování psychohygienických zásad se škola snaží vytvářet odpovídající podmínky (např. zajištění pitného režimu). Členění vyučovacích hodin a pracovní tempo bylo adekvátní složení žáků ve třídě. Zařazování relaxace v průběhu vyučovacích hodin bylo u obou vyučujících rozdílné. U mladších žáků byly často střídány řízené činnosti v lavicích s odpočinkovými činnostmi na koberci. Cíleně zařazená relaxace byla u starších žáků opomíjena.

Struktura hospitovaných vyučovacích hodin odpovídala ve většině případech stanoveným výukovým cílům. Činnostní pojetí vyučování, v němž by měli žáci příležitost aktivně se podílet na vlastním vzdělávání, získávat nové vědomosti vlastní činností, bylo ve sledovaných hodinách realizováno velmi málo, i když to charakter probíraného učiva umožňoval. Prostor pro skupinové činnosti, které by žáky více motivovaly a zároveň je podněcovaly k větší aktivitě, k samostatné a tvořivé práci, k osvojování kompetencí, byl žákům poskytován v několika případech pouze v jedné třídě. Uplatnění tradičních frontálních metod a forem práce užívaných při výuce v odděleních vedlo sice ke splnění vzdělávacího cíle, ale žáci pracovali většinu času podle pokynů učitele a vykonávali zažité stereotypní činnosti. Nejvíce pozornosti bylo věnováno získávání základních poznatků a dovednosti aplikovat učivo, což také žáci dobře zvládali. Méně pozornosti je věnováno rozvoji hodnotové orientace žáků. Důsledky méně promyšlené organizace výuky se projevovaly v menší náročnosti na výkony talentovaných žáků a v míře jejich vytížení ve vyučování. Potřebná diferenciacce v zadávaných úkolech vzhledem k výkonnosti žáků nebyla efektivně uplatňována. Individuální přístup k žákovi s diagnostikovanými specifickými poruchami učení i k žákům problémovým byl ve výuce patrný. Zadané úkoly nebyly vždy adekvátní vzhledem ke schopnostem a možnostem všech žáků (např. samostatně provést zápis přírodovědného učiva do sešitu). Práce s chybou ve výuce, jako s formou zpětné vazby žáků vzhledem k správnému pochopení učiva, byla ve výuce zařazena ojediněle.

V úvodu vyučovacích hodin byli žáci seznamováni s průběhem vyučování. Využití vstupních motivačních metod v návaznosti na probírané učivo nebylo ve většině sledovaných hodin pozorováno. K průběžné motivaci vyučující využívali motivačních rozhovorů, soutěže, mezipředmětových vztahů, u mladších žáků byly účelně zařazovány skupinové činnosti na koberci. Krátkodobé nebo dlouhodobé motivační hodnocení, kterým by učitelé pozvedli a podpořili chybějící aktivitu a výkonnost žáků nebylo využíváno. Nejčastěji zařazenou motivací bylo známkování, které bylo ve většině případech objektivní, ale ne vždy zcela účinné vzhledem ke všem žákům. Klasifikace zadané samostatné práce žáka přímo ve vyučovací hodině nebyla učitelem zdůvodněna. Kontrolu splněných úkolů prováděli žáci většinou s učitelem, výsledky práce žáků byly vyhodnocovány součtem chyb nebo známkou. U věkově starších žáků byla poměrně často zařazována vzájemná kontrola vypracovaného úkolu. Sebehodnocení žáků nebylo v hospitovaných hodinách pozorováno stejně jako závěrečné hodnocení úrovně práce a aktivity žáků v průběhu vyučovacích hodin, jež bylo učiteli opomíjeno.

Ve třídách byla při výuce pozorována vstřícná atmosféra. Převaha frontálně vedené výuky a verbálního projevu učitelů neposkytovala žákům dostatečný prostor pro rozvoj jejich komunikativních dovedností. Na správnost a kultivovanost mluvního projevu žáka nebylo vždy dbáno s dostatečnou důsledností. Vedoucí roli při organizování činností během vyučovací hodiny měli většinou učitelé, čímž byli žáci postaveni do role posluchače nebo vykonavatele přidělených úkolů. Vzájemná komunikace a interakce mezi žáky byla pozorována v případě vhodně zařazené skupinové činnosti. V průběhu výuky byly děti ukázněné, stanovená pravidla chování a jednání respektovaly.

Plánování a příprava výuky vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu vykazovala velmi dobrou úroveň. Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou celkově průměrné. Účelnost organizace, vhodnost použitých metod a forem práce stejně jako motivace, způsob hodnocení, komunikace a interakce byla rovněž na průměrné úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově je úroveň vzdělávání hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Předložený plán práce na školní rok 2000/2001 zpracoval ředitel školy v jedenácti bodech formulovaných pouze v obecné rovině. V plánu nejsou stanoveny priority, neobsahuje konkrétní úkoly ani cíle v jednotlivých oblastech života školy. Svým zpracováním je pouze formální stejně jako stručně zpracovaný plán školních akcí a plány spolupráce školy s mateřskou školou a obecním úřadem, které jsou jeho součástí. Koncepce dalšího rozvoje školy není ředitelem zpracována. Krátkodobé týdenní nebo měsíční plány nejsou písemně vypracovávány. Výuka je ve škole realizována podle schváleného učebního plánu realizovaného vzdělávacího programu Základní škola. Zpracovaný učební plán vychází z materiálních a personálních podmínek školy. Z nepovinných předmětů je vyučováno náboženství.

Plánování není pojato jako ucelený systém plánů včetně vymezení základních cílů v jednotlivých oblastech práce školy, proto je jeho úroveň pouze vyhovující.

Organizování

Jednoduchá organizační struktura školy umožňuje její řízení formou operativní činnosti ředitele. Kompetence pracovníků školy jsou dány pouze ústní dohodou ředitele s pracovníky formou operativně zadávaných úkolů, písemně stanoveny nejsou. Také pracovní náplň nemají zaměstnanci písemně stanovenou. Povinná dokumentace je vedena kromě protokolů a záznamů o provedených kontrolách, které nejsou na škole ukládány. Třídní dokumentace je vedena s některými formálními nedostatky. Text školou používaných razítek není v souladu s názvem uvedeným v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol č.j. 997/99. Zpracovaný školní řád plně neodpovídá svým obsahem vyhlášce MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, jelikož neobsahuje ustanovení týkající se docházky žáků do školy, zacházení s učebnicemi, učebními pomůckami a školním majetkem, dále ustanovení o povinnosti chránit zdraví své a svých spolužáků. Nejsou zde také uvedena práva žáků a ustanovení k prevenci zneužívání návykových látek. Škola nemá zpracovaný minimální preventivní program. V materiálu chybí potřebné administrativní náležitosti jako je razítko a podpis ředitele školy. Projednání řádu školy s pracovníky školy a rodiči nebylo prokazatelně dokladováno. Hlavním poradním orgánem je pro ředitele pedagogická rada, která se na svých jednáních, které se konají třikrát za školní rok, zabývá převážně organizací školy a hodnocením výchovně vzdělávací činnosti. Zápisy z pedagogických rad jsou velmi stručné s malou vypovídací hodnotou. Není v nich uváděn datum konání pedagogické rady, přehledný program jednání, nejsou zde specifikovány závěry nebo usnesení. Pravidelné pracovní porady nejsou svolávány, potřebné informace ředitel předává pracovníkům operativně. Ochrana osobních dat je zajištěna. Organizace vyučování je v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Stanovená délka desetiminutové přestávky mezi čtvrtou a pátou vyučovací hodinou v řádu školy neodpovídá realitě. Ve skutečnosti je tato přestávka delší, jelikož někteří žáci během této přestávky obědvají. Informovanost rodičů žáků je zajištěna prostřednictvím třídních schůzek,

(konají se pouze dvakrát ročně) případně zápisy v žákovských knížkách. Prezentace školy na veřejnosti je malá. V době mimo vyučování organizuje škola jeden zájmový kroužek. Předložená výroční zpráva za školní rok 1999/2000 je stručně zpracována v základních zákonem předepsaných ukazatelích. Neobsahuje dostatek informací, které by mohly sloužit škole jako zdroj sebehodnocení. Projednávání výroční zprávy se zaměstnanci nebylo prokazatelně dokladováno.

Současný ředitel školy v letošním školním roce ve své funkci končí.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy je pouze vyhovující.

Vedení a motivování pracovníků

Při své činnosti užívá ředitel operativního řízení, které se však celkově jeví jako méně účinné. Iniciativa a tvořivost pracovníků je ze strany ředitele podporována. Jediným prostředkem hmotného stimulování pracovníků a současně také jediným ohodnocením jejich práce konané nad rámec povinností je výše nadtarifní složky mzdy. Účelnost a oprávněnost poskytnutí osobního příplatku není kontrolovatelná, jelikož kritéria pro hodnocení pracovníků nejsou vypracována ani s pracovníky projednávána. Výše osobního příplatku nebo odměny stanovuje ředitel v závislosti na celkové výši k tomuto účelu poskytnutých finančních prostředků. Systém pravidelného hodnocení pracovníků není vytvořen. Začínající nekvalifikované učitelce je v případě jejího zájmu poskytnuta ze strany ředitele pomoc, ale její cílené metodické vedení chybí. Možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v letošním školním roce bylo využito ojediněle.

Vedení a motivování pracovníků má pouze vyhovující úroveň.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře není vytvořen tak, aby byl funkční, účinný a pokrýval všechny oblasti provozu školy, což potvrzují i mnohá zjištění v průběhu inspekce. Kontrolu úrovně výchovně vzdělávacího procesu u začínající nekvalifikované učitelky formou hospitací ředitel neprovádí. Nemá tak možnost zjištění případných nedostatků a jejich následné nápravy. Přehled o úrovni práce učitelky získává pouze v případě prováděného krátkodobého zástupu v době jejího studijního volna. Zpětnou vazbu o úrovni vzdělávání žáků poskytují řediteli výsledky prověřovacích čtvrtletních a pololetních písemných prací. Jejich následná analýza není prováděna. Souhrnná klasifikace je komplexně projednávána na pedagogických radách. Kontrola povinné dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy) je nedůsledná, o čemž svědčí i zjištěné nedostatky v průběhu inspekce. Kontrola provozu školy je prováděna podle potřeby, zápisy z kontrol nesou prokazatelně vedeny. Analýza kontrolní činnosti za účelem posouzení kvality práce jednotlivých pracovníků není prováděna.

Kontrolní činnost není důsledná, má pouze vyhovující úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Na základě výše uvedených zjištění má řídicí činnost celkově pouze vyhovující úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Výroční zpráva o činnosti školy za rok 1999/2000
- Plán práce na školní rok 2000/2001
- Výkaz o základní škole V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2000
- Tematické plány učiva pro hospitované předměty
- Žákovské knížky některých žáků
- Vybrané písemnosti žáků

ZÁVĚR

Škola má pro svoji činnost vytvořeny průměrné personální a materiální podmínky, které v zásadě umožňují realizaci výchovně vzdělávací činnosti školy.

Kvalita vzdělávání je průměrná a to v přímé souvislosti s méně promyšlenou organizací vyučovacího procesu a s neuplatňováním efektivních metod a forem práce. Patřičná pozornost je věnována poznávací složce vzdělávání. Vzdělávací cíle v oblasti hodnotové, orientované k formování osobnostních rysů a mravních vlastností žáků jsou naplňovány v menší míře.

V řídicí činnosti ředitele jsou značné rezervy ve všech oblastech řízení, což se mimo jiné projevílo v nedodržení některých obecně závazných právních předpisů.

Celkově je činnost školy hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

**Školní inspektoři
a další zaměstnanci ČŠI:**

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

PaedDr. Danuše Pytelová

Danuše Pytelová v. r.

V Brně dne 19. června 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. června 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Josef Odrazil

Josef Odrazil v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Krajský úřad Jihomoravského kraje	2001-07-09	476/01
Zřizovatel: Obecní úřad Příbram	2001-07-09	477/01
Rada školy:-	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	nejsou